

Adam Møller: Man kan måske nok synes, at vi i denne debat benytter lovlig megen tid til at tale om Vietnamproblemet. Der er sikkert et misforhold imellem den tid, der anvendes hertil, og betydningen af de danske synspunkter for løsningen af den konflikt, der løber i Vietnam. Jeg synes, at vi i og for sig har fået et udtryk for, at betydningen af, hvad man foretager sig fra dansk side, vel må betegnes som meget beskeden, hvis man ikke simpelt hen vil sige, at det praktisk talt ikke har nogen betydning for problemets løsning. Det kan måske så have betydning indenrigspolitisk, hvorledes debatten føres her i Danmark.

Jeg synes, at et af udtrykkene for, hvor lidt betydning det har, er den kendsgerning, at medens den begrundelse, man fra regeringens side valgte for at få en snævrere, en forstærket, diplomatisk forbindelse med Nordvietnam, var, at det kunne virke til fremme af freden i dette område, så har vi efter den tid set den stik modsatte udvikling i dette område, hvor der er sket en meget betydelig optrapning af krigen begyndende med den gennem en krænkelser af den demilitariserede zone af Nordvietnam gennemførte invasion i Sydvietnam og de deraf følgende amerikanske forstærkninger af den luftkrigsførelse, som havde været nedtrappet til at ligge udelukkende syd for denne zone.

Jeg synes altså, man har set, at det ikke er lykkedes for dansk diplomati at trænge igennem med noget på dette område, og vi har endog set, at regeringen formentlig slet ikke har forsøgt at skride ind, dengang denne invasion og denne optrapning startede. Det kan synes at være noget ulogisk, at man ikke har gjort det, når man havde disse synspunkter.

Men jeg vil gerne sige, at det, der foruroliger mig, når man diskuterer disse ting, er bl. a., at ministeren og den socialdemokratiske ordfører, hr. Jørgen Peder Hansen, når man taler om disse ting — og det er vel nok på grund af indenrigspolitiske hensyn — anvender en meget ensidig udtryksmåde. Man kunne nemt, hvis man ikke kendte meget til tingene, få det indtryk, at det var mindre katastrofalt for de civile personer, der bliver ramt af et mortérbombardement eller et artilleribombardement, at være udsat for disse angreb, end det er for dem, der

bliver udsat for flyangreb. Og det virker på mig helt uberettiget ensidigt, at man omtaler den ene part ved navn, men omhyggeligt undgår at omtale den anden part ved navn. Jeg synes, at hvis vi skal udtale os om disse ting, må det være et formål for dansk politik, at vi ikke gør det ensidigt.

Så har jeg lagt mærke til, at man har brugt udtrykket „udenforstående magter“. Ministeren anvendte det i går og anvendte det flere gange, så det altså ikke var noget tilfældigt udtryk, og det er jo også taget med i den dagsorden, som er foreslået af den socialdemokratiske ordfører. Der er bedt om en nærmere forklaring på dette udtryk, og den får vi jo nok, men jeg vil gerne sige, at jeg er lidt bange for, at man her indfører et sådant nyt udtryk. Danmark er jo led i en verden, vi taler om én verden, og vi er medlemmer af en række internationale organisationer. Det er meget vanskeligt at udskille nogle ting som uvedkommende, som udenforstående.

Det er jo kommet frem i denne debat i anden forbindelse, at man lægger megen vægt på, at Danmarks sikkerhedsproblemer løses gennem NATO, at man lægger megen vægt på, at Canada og USA er med til at garantere Danmarks sikkerhed gennem det medlemskab, som vore lande har af den samme forsvarsalliance. Jeg vil da gerne spørge, om det kan være meningen, at man betragter en stat som en udenforstående magt, hvis en stat kommer et allieret land til hjælp, når dette allierede land udsættes for et angreb. For hvis det er tilfældet, så kan vi jo ikke længere i vor planlægning regne med, at Danmark og andre europæiske NATO-lande skal få hjælp fra Canada og USA i tilfælde af et angreb, for vi må jo naturligt sige, at det ligger uden for det amerikanske kontinent, hvor både Canada og USA befinder sig.

Jeg synes også, det er urimeligt at bruge denne betegnelse: en udenforstående magt. Vi har jo her i vort eget land og i Europa haft erfaring for, hvor meget det betød for vor frihed her i Europa, at Canada og USA to gange inden for dette århundrede, både i den første verdenskrig og i den anden verdenskrig, sendte styrker til hjælp for Europa, også styrker, der virkede igennem luftbombardementer for at slå Nazityskland ud, for at bremse den aggression, der truede